Cena 20 gr.

Nr. 30 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Rok III

RZEMIOSŁO

TYGODNIK

CENTRALA REDAKCJI I ADMINISTRACJI: WARSZAWA, UL. MAZOWIECKA 1 m. 4, TEL. 66-557, KONTO P. K. O. 6066
ODDZIAŁY: BIAŁYSTOK, ul. Kilińskiego 23; BRZEŚĆ N/B., plac J. Piłsudskiego 13; GRUDZIĄDZ, ul. Groblowa 29/31; KATOWICE, ul. Stawowa 10; KIELCE, ul. Wspólna 4; KRAKÓW, ul. Św. Anny 9; LWÓW, ul. Kościelna 8; LUBLIN, ul. Powiatowa 3; ŁÓDŹ, ul. Ewangelicka 18; ŁUCK, ul. Piłsudskiego 14; NOWOGRÓDEK, ul. Piłsudskiego POZNAŃ, Wały Zygmunta Augusta 15; STANISŁAWÓW, ul. Sapieżyńska 18; TARNOPOL, Izba Rzemieślnicza, WARSZAWA, ul. Szkolna 2; WILNO, ul. Adama Mickiewicza 23; WŁOCŁAWEK, ul. Zduńska 5.

Warszawa, niedziela dn. 26 sierpnia 1934 r.

Wnioski Związku Izb Rzemieślniczych w sprawie przepisów wykonawczych do znowelizowanej ustawy przemysłowej

Związek Izb Rzemieślniczych przesłał Ministerstwu Przemysłu i Handlu wnioski w przedmiocie przepisów wykonawczych do znowelizowanej ustawy przemysłowej. Wniosków tych jest 11, a mianowicie Związek Izb proponuje, ażeby w przepisach wykonawczych ustalono wyraźnie, że

1) rzezactwo rytualne nie jest przemysłem i nie podlega przepisom prawa przemysłowego, 2) przedsiębiorstwo budowlane, prowadzone przez technika budowlanego podlega przepisom prawa przemysłowego, jako przemysł ze stałą siedzibą, 3) przy ustaleniu terminu, przed którym zostały prawa nabyte, uważać należy za ten termin dzień 1 lipca 1933 r. dla województwa śląskiego i dzień 15 grudnia 1927 r. dla pozostałego obszaru Państwa, 4) punkt ten dotyczy formalności związanych z wykonywaniem przemysłu w Polsce przez cudzoziemców, t. zw. bezpaństwowców i azylantów, 5) zaliczenie danego przedsiębiorstwa do przemysłu fabrycznego lub rzemieślniczego następuje z urzędu lub na wniosek właściwej Izby Przemysłowo - Handlowej, Izby Rzemieślniczej bądź też Związku Izb Rzemieślniczych, 6) osoba prawna może prowadzić przemysł rzemieślniczy dopiero po uzyskaniu karty rzemieślniczej przez wszystkich współwłaścicieli przedsiębiorstwa rzemieślniczego, z umieszczeniem nazwy firmy przedsiębiorstwa na karcie. Wymagane jest posiadanie karty rzemieślniczej na wykonywanie rzemiosła nie stanowiącego gałęzi danego rodzaju rzemiosła jako głównego, na które już została wydana karta rzemieślnicza. Wykonywanie wszelkich prac dodatkowych, wchodzących w zakres rzemiosła a potrzebnych właścicielowi przedsiębiorstwa do zupełnego wykończenia i sprzedaży własnych wyrobów, uwarunkowane jest posiadaniem przez właściciela takiego przedsiębiorstwa karty rzemieślniczej. Wykonywanie rzemiosła dorywczo, czyli t. zw. rzemiosła „ad hoc", dozwolone jest po uprzedniem uzyskaniu kary rzemieślniczej, 7) rzemiosła wchodzące w zakres robót budowlanych są następujące: blacharstwo, ciesielstwo, dekarstwo, studniarstwo, zduństwo, mularstwo, kamieniarstwo, stolarstwo, malarstwo, ślusarstwo, sztukatorstwo, lakiernictwo, rzeźbiarstwo i tokarstwo. Od majstrów budowlanych jest również wymagane posiadanie tytułu mistrza danego rodzaju rzemiosła, wchodzącego w zakres robót budowlanych. Za termin, przed którym technik budowlany nabył prawo do wykonywania robót budowlanych należy rozumieć dzień 15 sierpnia 1934 r., 9) wniosek Izby Rzemieślniczej o zwolnieniu od obowiązku wykazania uzdolnienia zawodowego, określonego w art. 145, jest wiążący dla władzy przemysłowej, 10) dopóki Izba Rzemieślnicza nie ustali czasu trwania nauki w danem rzemiośle, czas nauki w tem rzemiośle można ustalić w umowie o naukę w granicach od 3 do 4 lat, 11) przy zatwierdzeniu cechu, w którym mają być połączone pokrewne rzemiosła, władza przemysłowa I instancji powinna zasięgnąć opinji właściwej Izby Rzemieślniczej o tem, jakie rzemiosła należy uważać za pokrewne.

Nadto Związek Izb Rzemieślniczych wyraził pogląd, że pożądane byłoby opracowanie przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu projektu rozporządzenia Rady Ministrów, określającego granice zastosowania ustawy przemysłowej do przedsiębiorstw państwowych i pracy przemysłowej w publicznych zakładach naukowych oraz zakładach karnych i poprawczych, a to z uwagi na to, że w wielu tego rodzaju przedsiębiorstwach i zakładach jest wykonywane rzemiosło.

Rzemiosło a kredyty państwowe

Akcja kredytowa Banku Gospodarstwa Krajowego w stosunku do rzeczywistego zapotrzebowania kredytowego rzemiosła jest niedostateczna i niedostosowana do jego potrzeb i możliwości zarówno w dziedzinie kredytów dyskontowych, jak i kredytów dłużej terminowych, co nasuwa następujące uwagi i postulaty.

Kredyty dyskontowe.

Rozprowadzanie kredytów:

Kredyty dyskontowe, przyznane rzemiosłu przez B. G K. w wysokości 6.300.000 zł. (1-sza transza 3.000.000 zł. w połowie 1933 r., 2-ga 3.300.000 zł. w marcu b. r.) zostały rozprowadzone dotychczas w małej stosunkowo części.

W okręgu Izby Rzemieślniczej w Lublinie kredyty te zostały rozprowadzone w 65%. W okręgu Izby Rzemieślniczej w Poznaniu z 310.000 zł. kredytów dyskonto wych B. G. K. rozprowadzono zaledwie 150.000 zł. Sprawozdanie Izby Rzemieślniczej w Krakowie z roku 1933 podaje, że z przyznanych na okrąg Izby 225.000 zł. rozprowadzono na 31.XII.34 r. zaledwie 53.800 zł. co stanowi 20% kontyngentu kredytów. W związku z tem Izba Krakowska zaznacza w sprawozdaniu: „Wytworzyła się osobliwa sytuacja stojąca w rażącej sprzeczności z istotnym stanem rzeczy. Tak np. mimo, iż jest wiadomem ogólnie, że rzemiosło odczuwa dotkliwiej niż kiedykolwiek brak kapitałów, rzemieślnicy z przyznanego w roku 1933 przez B. G. K. kontyngentu wykorzystali zaledwie 20%". W okręgu Izby Rzemieślniczej w Brześciu na ogólną sumę 60.000 zł. przyznanych rzemiosłu kredytów, rozprowadzono 10.710 zł. czyli 18%. Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej przystąpił do ustalenia ścisłych danych, dotyczących stanu rozprowadzenia wyżej wymienionych kredytów na 1.VII.34 r. które przedstawi B. G. K.

Główną przyczyną trudności w rozprowadzaniu kredytów jest zbyt wysokie ich oprocentowanie; oprocentowanie to wynosi dla rzemieślników 9% przy kredytach 6 miesięcznych (7% pobieranych przez B. G. K. oraz 2% marży dla Instytucji rozprowadzającej) względnie 8¼% przy kredytach 3 miesięcznych (6¼% plus 2%). W praktyce kredyty te są droższe, gdyż dochodzą jeszcze koszta spowodowane koniecznością wymiany weksli oraz odnawiania żyr osób poręczających. Stopa procentowa pożyczek, udzielanych przez większe K. K. O. z własnych funduszów jest natomiast niższa. Waha się ona od 7% do 8½% K. K. O. w Warszawie pobiera 8½%. Niektóre K. K. O. na Śląsku udzielają pożyczek z własnych kapitałów na 7—8%.

Jednocześnie stopa procentowa (7%) pobierana przez B. G. K. od instytucyj rozprowadzających rzemieślnicze kredyty dyskontowe jest wyższa od oprocentowania kapitałów, jakiemi Instytucje te rozporządzają, gdyż np. wkłady w K. K. O., stanowiące jedną z poważniejszych pozycyj ich kapitałów obrotowych, oprocentowane są przeważnie od 5—6%. W tym stanie rzeczy K. K. O. są w słabym stopniu zainteresowane w rozprowadzaniu powyższych kredytów. Powoduje to często odmowę K. K. O. podjęcia się tej funkcji. Związek Izb Rzemieślniczych posiada szereg faktów nieskorzystania przez K. K. O. z kredytów dyskontowych B. G. K. dla rzemiosła.

Czasokres udzielonych pożyczek:

Przedłużenie przez B. G. K. okresu administrowania kredytami dyskontowemi do 18 miesięcy niema dla rzemieślników pożyczkobiorców większego znaczenia praktycznego, ze względu na sposób udzielania pożyczek na termin dłuższy niż 6 miesięcy. Pożyczkobiorca - rzemieślnik, otrzymujący pożyczkę na dłuższy termin zmuszony jest wymieniać co 6 miesięcy (a czasem co 3 miesiące) weksle oraz odnawiać żyra osób poręczających. Jest to niezmiernie uciążliwe i zarazem kosztowne i w rezultacie zniechęca rzemieślnika do ubiegania się o taką pożyczkę, mimo, że warunki gospodarki rzemieślniczej wymagają czasokresu kredytów dyskontowych z reguły dłuższego niż 6 miesięcy. Znacznem ułatwieniem w korzystaniu przez rzemieślników z kredytów dyskontowych na termin dłuższy niż 6 miesięcy byłoby, gdyby pożyczkobiorca - rzemieślnik składał w K. K. O. skrypt dłużny, zaopatrzony w żyra osób poręczających, oraz własne weksle na sumę pożyczoną. W miarę spłacania rat pożyczkowych pożyczkobiorca wymieniać będzie swe weksle na nowe opiewające na resztujące sumy, a ze skryptu dłużnego zostanie spisana wpłacona rata. Warunkiem wprowadzenia tego postulatu w życie jest redyskonto przez B. G. K. weksli rzemieślniczych, niezaopatrzonych w żyra osób poręczających.

Powiększenie kredytów dyskontowych.

Dotychczas przyznana suma 6.300.000 zł. kredytów dyskontowych jest b. nieznaczna w porównaniu z zapotrzebowaniem rzemiosła na tego rodzaju kredyt. Przy 320.000 zarejestrowanych warsztatów, wynoszą one średnio 20 zł. na poszczególny warsztat. Powoduje to, że z kredytów może korzysta jedynie część rzemieślników i to w nieostatecznej wysokości. Ten stan rzeczy nasuwa konieczność powiększenia ogólnej sumy kredytów dyskontowych, szczególnie ze względu na podejmowanie przez rzemieślników dostaw i eksportu. Jednocześnie pożądanem jest, by silniejsi finansowo kredytobiorcy-rzemieślnicy byli bezpośrednio obsługiwani przez oddziały B. G. K.

Kredyty dłużej i średnioterminowe.

W latach 1928/1929 B. G. K. rozprowadził między rzemiosło 14.664 tysięcy zł. kredytów średnioterminowych płatnych w 10-ciu ratach kwartalnych.

Sprawozdanie B. G. K. z r. 1933 wykazuje saldo w/w kredytów w wysokości 2.297 tysięcy zł. w charakterze kredytów rotacyjnych na obsługę rzemiosła w niektórych województwach.

Od roku 1929 rzemiosło nie otrzymało żadnych nowych kredytów średnioterminowych.

Z powyższego wynika, że poza wspomnianym kredytem rotacyjnym rzemiosło nie korzysta obecnie z żadnych innych kredytów dłużejterminowych ani średnioterminowych.

Zapotrzebowanie na kredyty dłużejterminowe jest natomiast bardzo znaczne i spowodowane koniecznością:

a) Odbudowania środków obrotowych rzemiosła;

b) Zracjonalizowania i unowocześnienia wytwórczości rzemieślniczej, co jest niezbędnym warunkiem dalszego rozwoju rzemiosła;

c) Zorganizowania produkcji rzemieślniczej artykułów dotychczas niewyrabianych lub sprowadzanych z zagranicy;

Naskutek inflacji oraz ostatnio przeżywanej depresji gospodarczej rzemiosło zostało w dużej mierze pozbawione nietylko środków obrotowych, ale nawet i substancji majątkowej. W rezultacie w okresie następującego obecnie pewnego ożywienia gospodarczego, któremu towarzyszy planowa akcja Samorządu Gospodarczego wzmożenia produkcji i zbytu, rzemiosło nie jest często w stanie podjąć się wykonania zwykłych zamówień z braku środków obrotów. Kredyty dyskontowe nie zaspakajają ich braku, gdyż są w krótkim czasie wycofywane z danego warsztatu. Kredyty średnioterminowe natomiast, pozostawione kredytobiorcy przez dłuższy czas, umożliwią mu dokonanie kapitalizacji zarobków i odbudowy potrzebnych środków obrotowych.

d) Umożliwienia rzemieślnikowi wykonania dostaw dla instytucyj rządowych i samorządowych;

Udostępnienie rzemiosłu wykonywania dostaw jest jednym z głównych środków zwiększenia zatrudnienia w rzemiośle. Znaczenie współpracy rzemiosła przy zaspakajaniu potrzeb państwa i samorządu docenione jest w pełni przez czynniki rządowe. Nowela z dnia 10 marca 1934 r. o ustawie przemysłowej dała prawne podstawy do tworzenia rzemieślniczych spółek gospodarczych w celu ułatwienia rzemiosłu podjęcia większych robót;

e) Umożliwienia rzemiosłu wykorzystania istniejących możliwości eksportowych.

Dążąc do wzmożenia zbytu, rzemiosło nastawia się na zwiększenie eksportu wyrobów swej wytwórczości. Niektóre rzemiosła jak stolarstwo (wyrób mebli), bednarstwo, wędliniarstwo, koszykarstwo, rękawicznictwo i inne) już obecnie eksportują swe wyroby zagranicę. W ogólnej sumie eksportu Polskiego, przedstawiającego w r. 1933 wartość 960 milj. zł. wywóz artykułów wchodzących w zakres produkcji rzemieślniczej przedstawiał wartość ca 79 miljonów zł., przyczem znaczna część tego wywozu pochodziła z warsztatów rzemieślniczych. Rozwój eksportu rzemieślniczego wpłynie korzystnie na sytuację gospodarczą rzemiosła oraz na kształtowanie się bilansu handlowego Państwa. Podjęcie przez rzemiosło eksportu jest tembardziej realne, że rzemiosło będzie do niego przygotowane przez przewidziane w wyżej wspomnianej noweli organizacje gospodarcze, które przyczynią się do nastawienia produkcji rzemieślniczej na wykonanie większych zamówień standaryzowanych wyrobów.

Gwarancje dla rzemieślników i ich spółek.

Wykonywanie dostaw dla instytucyj rządowych i samorządowych oraz podejmowanie eksportu wymaga ustalenia dla rzemieślników i ich spółek możliwości korzystania z gwarancyj B. G. K., a to w formie:

1) udzielania przez B. G. K. gwarancyj na kredyty towarowe, udzielane eksporterom względnie dostawcom - rzemieślnikom przez wytwórców surowca,

2) udzielania gwarancyj na kredyty, udzielane rzemieślnikom w formie zaliczek przez instytucje rozpisujące dostawy lub przez odbiorców zagranicznych.

Wnioski i postulaty.
W sprawie stworzenia aparatu kredytowego dla rzemiosła.

Niezadawalający stan kredytowania wytwórczości rzemieślniczej w dużym stopniu tłumaczyć należy, zdaniem Związku Izb, brakiem Centralnej Instytucji dla kredytu rzemieślniczego, opartej o fundusze państwowe na wzór Banku Rolnego.

Taka centralna instytucja kredytu Rzemieślniczego, będąc w ścisłym kontakcie z życiem gospodarczem rzemiosła stworzyłaby właściwe formy kredytowania, odpowiadające potrzebom remiosła. Instytucja ta kumulowałaby zarazem zasoby finansowe rzemieślników, ulokowane obecnie w rozmaitych instytucjach kredytowych (jak P.K.O., K.K.O., Spółdzielnie Kredytowe), co umożliwiłoby skolei znaczne rozwinięcie akcji kredytowej dla rzemiosła.

Ponieważ stworzenie tego rodzaju instytucji kredytowej wymaga wszechstronnego przygotowania, Związek Izb Rzemieślniczych R. P. przeprowadzając obecnie studja nad zagadnieniem stworzenia właściwego aparatu kredytowego dla rzemiosła, widzi możliwości zastąpienia go w obecnej chwili przez utworzenie w B. G. K. wydziału dla spraw kredytu rzemieślniczego, którego zadaniem byłoby przeprowadzenie planowej akcji kredytowej w myśl następujących postulatów Związku Izb Rzemieślniczych R. P.

W sprawie kredytów dyskontowych:

Postulaty rzemiosła w tym zakresie idą w następujących kierunkach:

1) obniżenia stopy procentowej kredytów dyskontowych B. G. K. dla rzemiosła do 4% p. a.;

2) redyskonta przez B. G. K. weksli rzemieślniczych niezaopatrzonych w żyra osób poręczających, a przedstawionych przez K. K. O., Bankowi Gospodarstwa Krajowego;

3) przyznania nowych 3.000.000 zł. kredytu dyskontowego specjalnie dla zakładów rzemieślniczych wykonywujących dostawy dla instytucyj rządowych i samorządowych lub produkujących na eksport;

4) wydania zarządzeń, mających na celu rozprowadzenie w/w 3.000.000 zł. nowych kredytówk dyskontowych bezpośrednio przez oddziały B. G. K. między odpowiedzialnych finansowo rzemieślników, ubiegających się o kredyt powyżej 1.000 zł.

W sprawie kredytów dłużej i średnioterminowych.

W tej dziedzinie potrzeby kredytowe rzemiosła mogłyby być zaspokojone w minimalnym programie:

przez otwarcie kredytów dłużej i średnioterminowych w formie specjalnego Funduszu Rzemieślniczego w wysokości 20 miljonów zł. składającego się z:

10 milj. zł. kredytu 2 i ½ rocznego
5 „ „ „ 5 letniego
5 „ „ „ 10 letniego.

Spłacanie tych kredytów powinno się odbywać w 10 ratach. Kredyty 2½ roczne winny być przeznaczone na cele związane z podejmowaniem dostaw oraz eksportu przez rzemiosło. Natomiast kredyty 5 i 10 letnie na niezbędne inwestycje w warsztatach rzemieślniczych.

Odnośnie oprocentowania oraz rozprowadzenia wyżej wymienionych kredytów konieczne jest:

a) aby oprocentowanie nie było wyższe niż 3% p. a.,

b) aby udzielone kredyty były rozprowadzane:

1) w 50% przez Komunalne Kasy Oszczędności oraz Spółdzielnie Kredytowe,

2) w 50% przez oddziały B.G.K.

W sprawie gwarancyj.

Ponadto w granicach programu minimalnego pożądane byłoby stworzenie możliwości korzystania przez rzemiosło z gwarancyj B. G. K. do wysokości 1 milj. zł.

Wybory władz Izby Rzemieślniczej w Warszawie

W dniu 17 b. m. odbyło się w Warszawie pierwsze posiedzenie nowowybranej Izby Rzemieślniczej. Posiedzenie otworzył Wicekomisarz Rządu **K. Jurgielewicz** przy udziale inż. Groberskiego i Dr. Junga. P. Komisarz, otwierając posiedzenie, podkreślił znaczenie rzemiosła w życiu stolicy i, życząc pomyślnego rozwoju nowoobranej Izbie, zapewnił, że wszystkie jej postulaty będą życzliwie rozpatrywane przez władze państwowe. Skolei inż. Groberski oświetlił znaczenie rzemiosła i jego rolę w nowoczesnej gospodarce państwowej, podkreślając, jak ważne zadanie przypada organom samorządu gospodarczego w obecnym okresie kryzysowym.

Następnie dokonano wyborów władz Izby. Na prezesa został wybrany Poseł **Antoni Snopczyński,** Prezes Związku Rzem. Chrześcijan, na Wicepreza **Wacław Wojciechowski,** podstarszy Cechu Stolarzy, na członków Zarządu: **M. Dmowski,** Mistrz kotlarski, **S. Glocer,** m. blacharski i **D. Łazowski,** mistrz szewcki. Poseł **Antoni Snopczyński,** obejmując przewodnictwo, podziękował radcom w imieniu własnem i w imieniu nowego zarządu za zaufanie i zapewnił, że zarząd dołoży wszelkich starań, aby nietylko nie zawieść zaufania wyborców, ale je pogłębić i zużytkować wszystkie możliwości dla obrony interesów rzemiosła. Na zakończenie podziękował władzom za zainteresowanie, okazane Izbie oraz tymczasowemu zarządowi Izby za owocną pracę. Następnie uchwalono wysłanie depesz hołdowniczych do **P. Prezydenta Rzeczypospolitej, Marszałka J. Piłsudskiego, p. Ministra Przemysłu i Handlu i Wojewody Jaroszewicza.**

Po przejęciu agend od dotychczasowego zarządu nastąpiły wybory do Rady Związku Izb Rzemieślniczych, do której zostali powołani p. **Wojciechowski i Glocer.**

Znaczne podwyższenie opłat manipulacyjnych w obrocie czekowym PKO.

Pocztowa Kasa Oszczędności rozesłała uczestnikom obrotu czekowego nową znacznie podwyższoną taryfę opłaty manipulacyjnej przy wpłatach i wypłatach gotówką względnie przekazami czekowemi. Podwyżka obowiązuje od 1-go września r. b.

Dotychczas P.K.O. potrącała z konta uczestnika obrotu czekowego w zależności od sumy gr. 5 — zł. 1 gr. 50 za wpłaty czekowe. Wpłaty gotówkowe uskuteczniane przez wpłacających i przelewy wolne były od wszelkich opłat. Według nowej taryfy tylko przekazy przelewowe wolne są od opłat. Natomiast opodatkowano 'aty uskuteczniane blankietami nadawczemi a stawki za wypłaty podwyższono o 100 procent.

Szczegóły nowej taryfy przedstawiają się następująco:

Opłaty.

Od wpłat uskutecznianych blankietami nadawczemi:

		do	50	zł.	10	gr.
powyżej	50	„	100	„	20	„
„	100	„	250	„	30	„
„	250	„	500	„	4	„
„	500	„	750	„	60	„
„	750	„	1000	„	80	„
„	1000	„	5000	„	1.50	„
„	5000				2.50	„

Od wypłat czekami kasowemi wzgl. przekazami czekowemi:

		do	50	zł.	20	gr.
powyżej	50	„	100	„	30	„
„	100	„	250	„	40	„
„	250	„	500	„	70	„
„	500	„	750	„	1.00	„
„	750	„	1000	„	1.20	„
„	1000	„	5000	„	2.00	„
„	5000				3.00	„

Opłatę przy wpłacie ponosi wpłacający. W ten sposób uczestnik obrotu czekowego nie będzie ponosił kosztów od dokonanych wpłat na jego rachunek (obciążony jest zresztą dostatecznie przy wypłatach) lecz jednocześnie opłaty te ponosi wpłacający.

Znaczne podwyższenie opłat manipulacyjnych w obrocie czekowym P.K.O. wywołało powszechne zdziwienie, tem większe, że ogólnie panuje tendencja obniżania cen. Szczególnie dotknięci będą drobni uczestnicy obrotu czekowego oraz masy klijentów, wpłacających drobne sumy. A już szczególnie nowe zarządzenie bije w interesy prasy, której dochody składają się z drobnych wpływów z prenumeraty. Z doświadczenia wiemy, że np. wielu prenumeratorów wpłaca po 80 gr. miesięcznie za otrzymywany tygodnik pojedyńczemi blankietam nadawczemi. W ciągu roku zatem przy cenie 9 zł. 60 gr. za pismo opłaty manipulacyjne wyniosą 1 zł. 20 gr. czyli blisko 12½%. Jest to obciążenie niewspółmierne ze świadczeniem ze strony P.K.O.

Podobne uwagi możnaby również zastosować do opłat za gaz, elektryczność, telefony i t. d. Nie chcemy być pesymistami, ale mosimy wyrazić obawę, że ostatnie zarządzenie może się przyczynić do zmniejszenia obrotu czekowego P K. O.

II Ogólnopolski Zjazd Mistrzów Cechowych Malarzy i Lakierników R. P. w Warszawie

W dniach 19 i 20 sierpnia r. b. odbył się — po raz pierwszy w stolicy Polski — drugi ogólnopolski zjazd delegatów cechów malarskich i lakierniczych. Na zjazd przybyło kilkudziesięciu delegatów.

W pierwszym dniu Zjazdu, po nabożeństwie i złożeniu wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza, delegaci udali się w pochodzie ze sztandarami do siedziby Związku Rzemieślników Chrześcijan przy ul. Miodowej 14, gdzie otwarcia Zjazdu dokonał p. poseł prezes Antoni Snopczyński. Następnie, po powitaniu delegatów i gości przez starszego cechu mistrzów malarzy m. st. Warszawy p. E. Orzażewskiego, przemawiali przedstawiciele Rządu, miasta st. Warszawy, Izby Rzemieślniczej oraz delegaci cechów malarskich poszczególnych dzielnic Polski. Imieniem Związku Izb Rzemieślniczych witał Zjazd p. Dyr. Sikorski, im. Izby Stołecznej p. poseł Snopczyński, imieniem p. Prezydenta miasta p. Antoni Strzelecki, nacz. wydz. przem. Po południu zwiedzano Muzeum Narodowe i wystawę Zachęty.

Dzień 20 sierpnia poświęcony był obradom, w których brali udział również przedstawiciele Związku Izb Rzemieślniczych R. P.: p. Dyrektor B. Sikorski, kierownik referatu prawnego p. Wł. Dramiński i referent działu szkolnictwa p. H. Juszkiewicz.

Po zagajeniu obrad przez przewodniczącego Zjazdu, Starszego Cechu malarzy m. Warszawy, p. E. Orzażewskiego, który do prezydjum zaprosił p. Kępińskiego, St. Cechu malarzy z Katowic, p. Ulatowskiego, St. Cechu mal. z Poznania i p. Fr. Dobrzeleckiego, sekretarza Cechu mal. z Warszawy, uczestnicy Zjazdu ze szczególnem zainteresowaniem wysłuchali obszernego i wnikliwego referatu p. mecenasa Dramińskiego, który wszechstronnie oświetlił zmiany w Ustawie Przemysłowej, scharakteryzował ustawę o Izbach Rzemieślniczych i ich Związku i omówił dokładnie zadania i organizację Rzemieślniczych Związków Gospodarczych. Po referacie p. mecenas odpowiadał na liczne zapytania uczestników Zjazdu, wyjaśniając różne zawiłe zagadnienia prawne. W dyskusji zabrał głos również p. Dyrektor Sikorski, który w dłuższem przemówieniu naszkicował program działalności Związku Izb Rzemieślniczych i metody pracy, poczem omówił podnoszone przez zebranych bolączki rzemiosła, jak nielegalna konkurencja, partactwo, brak udziału w dostawach, warsztaty przy zakładach państwowych itd. P. Dyr. Sikorski stwierdził, że akcja Związku Izb będzie wówczas naprawdę skuteczna, jeżeli poprze ją ogół rzemiosło i zaapelował do zebranych, aby w okresie różnych niedomagań dostarczali Związkowi konkretnych danych, opartych na prawdziwych faktach. Wówczas bowiem będzie można przeciwdziałać i naprawić niejedno zło, jakie się lęgnie w rzemiośle.

Następnie wygłosili referaty: p. Witkowski z Bydgoszczy na temat podniesienia kultury w zawodzie malarskim, stworzenia rodzimych wzorów i literatury zawodowej polskiej, p. Kęski z Katowic o położeniu rzemiosła malarskiego i lakierniczego na Śląsku, p. Domański z Warszawy o nowej technice w malarstwie, p. Dobrzelecki z Warszawy o stosunku malarzy do przdsiębiorców budowlanych, którzy odgrywają rolę pośredników i przyczyniają się głównie do upadku zawodu malarskiego. „Teczkarzami" nazywa p. Dobrzelecki tych przedsiębiorców budowlanych, którzy całe biuro noszą w teczce; dają oni zamówienia na roboty malarskie przeważnie po cenach poniżej wszelkiej rozsądnej kalkulacji i zmuszają w ten sposób do używania tanich, nieodpowiednich materjałów i farb, co idzie na niekorzyść klijenta i przyczynia się do obniżaniu płac czeladniczych. Zatrzymując sobie od 30 do 40% ogólnej sumy kosztorysu malarskiego, tytułem prowizji, przedsiębiorcy budowlani tego typu rzadko kiedy w dodatku są wypłacalni, co doprowadza firmy malarskie do ruiny materjalnej. Pożądane byłoby więc wyeliminowanie z ogólnych kosztorysów na roboty budowlane robót malarskich i przeprowadzanie przetargów oddzielnych na te roboty.

W wolnych wnioskach poruszano sprawę założenia Związku Gospodarczego Malarzy i Lakierników oraz Centralnego Biura Cechów malarskich z siedzibą w Warszawie.

Rezolucje Zjazdu podamy w najbliższym numerze „Rzemiosła".

US.

Ogólnopolski Zjazd Żydowskich Cechów Piekarskich

W dniach 12-go i 13-go sierpnia b. r. odbył się w lokalu Centralnego Związku Rzemieślników Żydów w Polsce przy ul. Bielańskiej Nr. 7 Ogólno - Polski Zjazd Żydowskich Cechów Piekarskich.

Po zagajeniu przez prezesa Rasnera i przemówieniach powitalnych przedstawicieli Władz, rabinatu, gminy wyznaniowej i gości, wybrano prezydjum w następującym składzie: z Warszawy: pp. G. Fransztеter — prezes honorowy Cechu Zrzeszonych Piekarzy m. Warszawy, D. Bleiman — starszy tegoż Cechu, p. Rózga — podstarszy, Ch. Rasner — Prezes Centr. Zw. Rzem. Żydów w Polsce, viceprezesi S. Glocer, L. Rotband i gospodarz B. Rozenberg, prezes Seibald — Stanisławów, Starszy Beigel — Kraków, Starszy Goldberg — Łódź, Starszy Micenmacher — Kielce, Starszy Wosk — Brześć n/B. Referaty wygłosili: prezes Ch. Rasner n. t. „Ogólne położenie ekonomiczne rzemieślników żydowskich w Polsce". Adw. R. Mendelsburg n. t. „Mechanizacja piekarń i sprawa piekarń suterynowych w świetle obowiązujących przepisów prawnych". Dyrektor Mgr. H. Feuering n. t. „Znowelizowana ustawa przemysłowa i rzemieślnicze związki gospodarcze". Adw. Nisensohn n. t. „Sprawy podatkowe w piekarstwie". Dyr. Mgr. Cynowicz — Wilno koreferat. Adwokat G. Lewin n. t. „Godziny pracy w piekarstwie".

Rezolucje podamy w najbliższych numerach „Rzemiosła".

Program Szkoły Sztuki Stolarskiej dla Mistrzów (dziennej)

przy Muzeum Rzemiosł i Sztuki Stosowanej

Zadaniem Szkoły Sztuki Stolarskiej dla Mistrzów jest: stolarzom praktycznie wykwalifikowanym, odpowiednio przygotowanym i uzdolnionym, pragnącym zdać egzamin mistrzowski w Izbie Rzemieślniczej, zająć stanowisko kierownicze zakładu stolarskiego lub nauczyciela w szkole zawodowej, dać podstawowe wiadomości teoretyczne sztuki stolarskiej oraz praktycznie przygotować do pracy zawodowej.

Czas nauki trwa 1 rok, podzielony na 2 półrocza, rozpoczynające się 1 września — trwające do 1 lutego i od 3 lutego do 15 lipca, z przerwą wakacyjną na Boże Narodzenie 12 dni i Wielkanoc — 6 dni. Zajęcia szkolne trwają od g. 8-ej do 12-ej i od 14-ej do 18-ej. W soboty od 8-ej do 14-ej.

Do szkoły przyjmowani będą kandydaci należycie rozwinięci fizycznie i umysłowo, którzy:

a) mają nie mniej niż 18 lat;

b) przedstawią świadectwo ukończenia 7 oddziałów szkoły powszechnej i świadectwo 3 klas szkoły dokształcającej, lub ukończenia szkoły zawodowej i stolarskiej i świadectwo czeladnicze, przedstawią metrykę urodzenia, wypełnią kartę zapisu, wniosą wpis i czesne według oznaczonej taksy na dany rok szkolny.

Przyjmowanie kandydatów do szkoły odbywa się tylko na początku roku szkolnego. Zgłaszający się kandydaci posiadać winni przygotowanie teoretyczne w rysunku i kompozycji zdobniczej, z czego zdają egzamin z następujących przedmiotów: rysunek plastyczny, światła i cienie z modelu, kompozycji zdobniczej, malarstwa wodnego i perspektywy odręcznej.

Słuchacze podlegają regulaminowi szkolnemu i warsztatowemu, zatwierdzonym przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego.

Słuchacze kończący szkołę po zdaniu egzaminów przed Komisją, w skład której wchodzą delegat Izby Rzemieślniczej i Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego i wykonaniu objętych programem prac, otrzymują świadectwo ukończenia szkoły, z wyszczególnieniem przedmiotów. Słuchacze, opuszczający szkołę przed jej ukończeniem otrzymują zaświadczenie z uczęszczania.

Przedmioty i podział godzin wykładowych tygodniowo

Przedmioty ogólne	tygodniowo półrocze I	tygodniowo półrocze II	rocznie ogółem godzin
Dydaktyka i wychowanie		1	20
Język polski i korespondencja	2	2	80
Obywatelstwo i prawoznawstwo	1		20
Warunki gospodarcze rzemiosła i jego ustrój		1	20
Krajoznawstwo łącznie z historją	1		20
Książkowość i kalkulacja	2	2	80
Materjałoznawstwo łącznie z chemją i fizyką	1		20
Higjena i ratownictwo		1	20
Ćwiczenia gimnastyczne	1	1	40
Geometrja wykreślna i perspektywa	2	2	80
Ogółem godzin	10	10	400
Przedmioty zawodowe			
Technologja, maszynoznawstwo, narzędzia pomocnicze, konserwacja, obróbka drzewa i ćwiczenia praktyczne	8	8	320
Rysunek zawodowy szczegółowy	6	6	240
Rysunek odręczny, kompozycja ornamentalna i liternictwo	2	2	80
Malarstwo wodne i projekcja zdobnicza	2	2	80
Kompozycja sprzętu	4	4	160
Stolarstwo budowlane i artystyczne	2	2	80
Projekcja urządzeń mieszkalnych i reprezentacyjnych	4	4	160
Projekcja urządzeń użyteczności publicznej	2	2	80
Rzeźba i modelowanie	2		40
Intarsja i mozajka drzewna		2	40
Politurowanie, lakierowanie, malowanie i barwiemie drzewa	2	2	80
Historja sprzętu i styloznawstwo	1	1	40
Organizacja techniczna i gospodarcza wytwórni stolarskiej	1	1	40
Ogółem godzin	36	36	1440

Organizacja Szkoły Sztuki Stolarskiej dla Mistrzów (wieczorowej)

Zadaniem Szkoły Sztuki Stolarskiej dla Mistrzów jest: stolarzom praktycznie wykwalifikowanym, odpowiednio przygotowanym i uzdolnionym, praktykującym w Warszawi i okolicy podwarszawskiej, pragnącym zdać egzamin mistrzowski w Izbie Rzemieślniczej, zająć stanowisko kierownicze zakładu stolarskiego, lub nauczyciela w szkole zawodowej — dać podstawowe wiadomości teoretyczne sztuki stolarskiej, oraz praktycznie przygotować w pracy zawodowej.

Czas nauki trwa 4 lata, podzielone na 8 półroczy, rozpoczynające się 1-go września — trwające do 1 lutego i od 3 lutego do 15 lipca z przerwą wakacyjną na Boże Narodzenie — 12 dni i Wielkanoc — 6 dni. Zajęcia szkolne odbywają się w godzinach wieczorowych od 18 i pół do 20 i pół i w niedzielę od godz. 9 do 13-ej.

Warunki przyjęcia słuchacza.

Do szkoły przyjmowani będą kandydaci należycie rozwinięci fizycznie i umysłowo ,którzy: a) mają nie mniej niż 18 lat; b) przedstawią świadectwo z ukończenia 7 oddziałów szkoły powszechnej i świadectwo 3 klas szkoły dokształcającej, lub ukończenia szkoły zawodowej stolarskiej i wykażą świadectwo czeladnicze; przedstawią metrykę urodzenia, wypełnią kartę zapisu, wniosą wpis i czesne według oznaczonej taksy na dany rok preliminarzowy.

Przyjmowanie kandydatów do szkoły odbywa się tylko na początku roku szkolnego. Zgłaszający się kandydaci posiadać winni przygotowanie teoretyczne w rysunku i kompozycji zdobniczej, z czego zdają egzamin z następujących przedmiotów: rysunek plastyczny światła i cienie z medelu, kompozycji zdobniczej i malarstwa wodnego.

Słuchacze podlegają regulaminowi szkolnemu i warsztatowemu zatwierdzonym przez Kuratorjum Okręgu Szkolnego Warszawskiego.

Przedmioty i podział godzin wykładowych

Przedmioty ogólne	Tygodniowo								
	rok 1		rok 2		rok 3		rok 4		rocznie
	I	II	I	II	I	II	I	II	
Dydaktyka i wychowanie							1		20
Język polski i korespondencja			2	2					80
Obywatelstwo i prawoznawstwo.								1	20
Warunki gospodarcze rzemiosła i jego ustrój . .								1	20
Krajoznawstwo łącznie z historją							1		20
Książkowość i kalkulacja							2	2	80
Materjałoznawstwo łącznie z chemją i fizyką . .							1		20
Higiena i ratownictwo								1	20
Geometrja wykreślna i perspektywa					2	2			80
Ogółem godzin			2	2	2	2	5	5	360
Przedmioty zawodowe									
Technologja, maszynoznawstwo, narzędzia pomocnicze, konserwacja, obróbka drzewa i ćwiczenia praktyczne					2	2	2	2	160
Rysunek zawodowy szczegółowy	4	4	2	2	2	2	2	2	400
Rysunek odręczny, komp. ornament. i liternictwo	2	2	2	2					160
Malarstwo wodne i projekcja zdobnicza . . .					2	2			80
Kompozycja sprzętu					4	4			160
Malarstwo budowlane i artystyczne					2	2			80
Projekcja urządzeń mieszkalnych i reprezentacyjnych							4		80
Projekcja urządzeń użyteczności publicznej . .								4	80
Rzeźba i modelowanie					2				40
Intarsja i mozajka drzewna						2			40
Politurowanie, lakier. i barwienie drzewa . . .							2	2	80
Historja sprzętu i styloznawstwo							1	1	40
Organizacja techniczna i gospodarcza wytwórni stolarskiej							1	1	40
Ogółem godzin	6	6	4	4	14	14	12	12	1440

O obniżkę cen tektury

Odpowiadając na zapytanie Ministerstwa w sprawie cen tektury Związek Izb Rzemieślniczych stwierdził, że ceny na tektury białą i bronzową, najwięcej używane w rzemiośle introligatorskiem i pudełkarskiem, zwyżkowały o 40% w stosunku do cen z 30. X. 33 r., które wynosiły 25—27 groszy za kilo loco stacja załadowcza.

Zwyżka cen tektury bronzowej jest nieuzasadniona żadnemi względami gospodarczemi, gdyż ani robocizna, ani papierówka, będąca podstawowym surowcem tektury nie zwyżkowały w tym okresie.

Ponadto stwierdzić należy, że cena tektury zagranicą o wiele lepszego gatunku jest o ca. 40% tańsza, gdyż wynosi ona loco stacja graniczna 23 zł. 50 za 100 kilo. Zwyżkę cen tektury zanotowały wszystkie Izby Rrzemieślnicze w kraju. Jest ona bowiem wynikiem porozumienia wytwórców tektury bronzowej, zrzeszonych obecnie w syndykacie „Centrotektura", którzy narzucają rynkowi wewnętrznemu wysokie ceny kartelowe na swe wyroby.

Biorąc pod uwagę:

1) że wysokie ceny na tekturę są w sprzeczności z tendencjami rządu, zmierzającego do ożywienia życia gospodarczego m. innemi w drodze redukcji cen, szczególnie na wyroby przemysłowe;

2) że zwyżka cen tektury, podrażając wyroby introligatorskie, powoduje pośrednio kurczenie się zatrudnienia w zawodzie introligatorskiem, który szczególnie ucierpiał wskutek ostatniego przesilenia,

Związek Izb Rzemieślniczych Rzeczypospolitej Polskiej wystąpił do Ministerstwa o interwencję w celu spowodowania obniżki cen na tekturę do poziomu cen z końca roku ubiegłego.

Przegląd prasy

Ilustrowany Kurjer Codzienny w artykule p. t. „Zagadnienie szkolnictwa zawodowego u progu nowego roku szkolnego" wypowiada kilka cennych uwag na temat przyszłości szkolnictwa zawodowego w Polsce. Nawiązując do bieżącego momentu pisze:

„Jak co roku, tak i teraz z końcem wakacyj staje przed nami zagadnienie wychowania i wyszkolenia młodzieży do życia zawodowego i państwowego. Zagadnienie to jest pierwszorzędnego znaczenia dla państwa i jego komórki podstawowej — rodziny. Dla państwa jest to problem wychowania kadr obywateli, świadomych swych zadań wobec niego, dla rodziców zaś wiąże się z niem chęć zapewnienia dzieciom możliwie trwałych i pewnych podstaw zarobkowych.

Sprawa szkolnictwa w państwie polskiem jest szczególnie ważna. Stuletnia przeszło niewola wytworzyła w Polsce nadmiar indywidualizmu, nie umiejącego podporządkować interesów osobistych dobru powszechnemu. Psychologja społeczna owego okresu opierała się na momentach irracjonalnych i uczuciowych, nastawiających ogół niechętnie do Państwa. Ślady tej psychologji, często w najdziwniejszej formie, znajdujemy jeszcze obecnie. Obywatel polski okazuje się skłonniejszy do złożenia ofiary na ołtarzu Ojczyzny, niż do regularnego spełniania codziennych obowiązków wobec państwa.

Oto źródło doniosłości problemu szkoły w ogólności. Na tem tle ogólnem szczególnie doniosłą jest sprawa szkolnictwa zawodowego.

Szkolnictwo zawodowe było „oczkiem w głowie" ostatniej reformy szkolnej. Można nawet powiedzieć, że te postanowienia reformy, które dotyczą szkolnictwa zawodowego, wywołały ogólne zadowolenie i były właściwie jedynym fragmentem reformy, którego nikt nie atakował".

Autor artykułu stwierdza dalej, że przed reformą szkolnictwa podejmowano próby kierowania większej liczby młodzieńców do zawodów praktycznych przez zakładanie szkół i kursów, lecz były to przedsiębiorstwa prywatne, nie rozporządzające większemi środkami. Dalej autor konstatuje, „że w szerokiej opinji pokutuje wciąż jeszcze niedorzeczny pogląd, że szkoła zawodowa jest ostatnią furtką dla mniej pilnych czy mniej zdolnych wśród młodzieży, że jest kolebką młodzieży „drugiej klasy".

„Z tym przesądem trzeba zerwać a szkolnictwo zawodowe we wszystkich jego formach i przejawach należy popierać".

ZARZĄD IZBY RZEMIEŚLNICZEJ W LUBLINIE.

Na zebraniu radców został wybrany Zarząd w składzie następującym: **Prezes — Michał Chodorowski, mistrz mularski (ponownie). Wiceprezes — Mojżesz Aron Lew, mistrz kapeluszniczy, członkowie Zarządu: Leon Bombol, mistrz ślusarski. Izrael Finkelsztein, mistrz stolarski. Walenty Józef Radzymiński, przemysłowiec.**

Na delegatów do Rady Związku Izb Rzemieślniczych R. P. wybrani zostali pp.: **Michał Chodorowski i Mojżesz Aron Lew.**

Nowy Zarząd przesłał depesze hołdownicze do Pana Prezydenta Rzplitej i Marszałka J. Piłsudskiego.

Redakcja i Administracja „Rzemiosła" podaje do wiadomości PT. Czytelników, że numer bieżący ukazuje się jako ostatnie wydawnictwo b. Spółdzielni Wydawniczej „Rzemiosło". Począwszy od numeru 31-go — „Rzemiosło" ukazywać się będzie jako oficjalny organ Związku Izb Rzeczypospolitej Polskiej. Konto P. K. O. pozostaje to samo, a mianowicie 6066.

Redaktor: WŁADYSŁAW GINDRICH Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Rzemiosło" z ogr. odp. w Warszawie w stanie likw.

Prenumerata: kwartalnie zł. 2.40, półrocznie zł. 4.80, rocznie 9.60. Ceny ogłoszeń: Za m/m szerokości jednej szpalty gr. 25

Zakł. Druk. F. Wyszyński i S-ka. Warszawa, Warecka 15